

Ключові слова: комунікативні вміння, комунікативна культура, комунікативна компетенція, педагогічні умови.

АННОТАЦІЯ

Заболоцкая Л.А. Педагогические условия формирования коммуникативных умений учителя. Рассматриваются содержание, структура коммуникативных умений учителя и педагогические условия их формирования.

Ключевые слова: коммуникативные умения, коммуникативная культура, коммуникативная компетенция, педагогические условия.

SUMMARY

Zabolotska L.A. Pedagogical conditions of forming communicative skills of teacher. The maintenance, structure of communicative abilities of the teacher and pedagogical conditions of their formation are considered.

Key words: communicative abilities, communicative culture, pedagogical conditions.

УДК 351:378.147.85

Ізбаш С.С., Попова Т.В.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

Постановка проблеми. Сучасне суспільство по праву називають інформаційним, і цьому є підтвердження. Комп'ютери поетапно впроваджуються в усі сфери нашого життя. Не виключення і процес освіти, у якому із приходом інформаційних технологій відбуваються революційні зміни. А з появою супутникової глобальної мережі Інтернет зроблений ще більш значний крок уперед. І поки ведуться дебати про переваги й недоліки глобального обміну інформацією, яку роль відіграють комп'ютерні технології у навчальному процесі, викладачі та керівники навчальних закладів вже намагаються впроваджувати нові технології у педагогічний процес.

Керівник виступає головним суб'єктом управлінської діяльності у навчальному закладі. Він здійснює безпосереднє керівництво педагогічним колективом. У цій діяльності необхідно здійснювати тісний зв'язок з учителями, батьками, громадськістю. Запити, інтереси, потреби, можливості дітей та їхніх батьків, умови класу, школи, суспільства, можливості педагога визначили не тільки сучасні цілі, завдання, але й форми роботи керівника, мета діяльності якого полягає у створенні умов для саморозвитку та самореалізації особистості учня, його успішної соціалізації в суспільстві. Робота керівника складна, але у зв'язку з упровадженням у наше життя комп'ютерних технологій, діяльність директора, вчителя і класного керівника може бути помітно полегшена. Вище викладене становить актуальність дослідження, проблема якого полягає в недостатньому інформаційному забезпеченні

діяльності керівника в плані використання нових комп'ютерних технологій та впровадження їх у систему управління загальноосвітнім закладом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття про сутність управління організацією стали формуватися в середині XIX століття. Основною силою, яка сформувала інтерес до наукового управління, була промислова революція. Успіхи в теорії управління завжди залежали від успіхів у інших, пов'язаних з управлінням у галузях, таких як інженерні науки, психологія, соціологія, математика. В міру того, як розвивалися ці галузі знань, теоретики і практики управління дізнавалися все більше про фактори, що впливають на успіх діяльності в управлінській сфері. Спеціальні дослідження дозволили розробити нові підходи в управлінні. Підходами в даному випадку можна назвати групи методів управління, об'єднаних спільною ідеєю, гіпотезою.

На сьогодні відомі чотири основні підходи, які істотно вплинули на розвиток теорії та практики управління.

1. Підхід з позицій виділення різних шкіл розглядає управління з чотирьох різних точок зору. Це Школи наукового управління, адміністративна (або класична), людських стосунків, а також науки управління (або кількісний підхід).

2. Процесуальний підхід розглядає управління як безперервну серію взаємозалежних управлінських функцій: планування, організація, мотивація, контроль і взаємопов'язані процеси-комунікації та прийняття рішення.

3. У системному підході організація розглядається як система взаємопов'язаних елементів однієї складної динамічної системи, яка перебуває в стані постійних змін під впливом багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів, пов'язаних процесами перетворення вхідного набору ресурсів в інші вихідні ресурси.

4. Ситуаційний підхід концентрується на тому, що придатність різних методів управління визначається конкретною ситуацією [5, с. 17-32].

Доповнюючи один одного, ці підходи і формують сучасні науку і практику управління. Разом з тим слід враховувати, що не існує ніяких універсальних прийомів або принципів застосування, які б гарантували ефективне управління у всіх випадках. Проте вже існуючі підходи і методи можуть допомогти керівникам підвищити ймовірність ефективного досягнення цілей.

Перший значний інтерес до управління відноситься до 1911 року, коли Тейлор, Фредерік Уїнслоу опублікував свою книгу „Принцип наукового управління”, що традиційно вважається початком визнання управління наукою і самостійною галуззю досліджень [6, с. 58].

Розвитком процесу управління у навчальному закладі займалося багато вчених. Але з провідних можна виділити Т.Н.Лебедеву, В.П.Зінченко, І.Г.Захарову, Є.В.Белякова. На думку І.Г.Захарової „комп'ютерні технології – це сукупність знань про способи і засоби роботи з інформаційними ресурсами, і спосіб збору, обробки і передачі інформації для отримання нових відомостей про досліджувані об'єкти” [7, с. 6]. Так само можна відзначити слова Є.В. Белякова, який підкреслював: „Будь-яка педагогічна технологія – це

інформаційна технологія, оскільки основу технологічного процесу навчання складає отримання і перетворення інформації” [7, с. 9].

Формулювання цілей статті. Метою статті є: визначити можливості використання сучасних комп’ютерних технологій в управлінській діяльності керівника школи та запропонувати електронний продукт, який доцільно використовувати в управлінській діяльності директора загальноосвітнього навчального закладу.

Мета статті обумовила визначення ряду завдань:

- 1) вивчити і проаналізувати науково-методичну літературу з проблем використання сучасних комп’ютерних технологій в управлінні освітнім процесом;
- 2) визначити види електронних продуктів у діяльності керівника;
- 3) виявити переваги використання комп’ютерних програм в управлінській діяльності;
- 4) запропонувати електронний продукт, який буде сприяти оптимізації управлінської діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Діяльність керівника освітнього закладу – цілеспрямований, системний, планований процес, що будується на основі статуту загальноосвітньої установи. Для педагогічно грамотного, успішного виконання своїх функцій керівнику необхідно знати психолого-педагогічні основи роботи з дітьми, бути проінформованим у новітніх тенденціях, засобах і формах виховної діяльності, володіти сучасними технологіями виховання.

У рамках управління закладом керівник реалізує наступні функції:

1. Організаційно-координуючу:
 - забезпечення зв’язку школи з навколишнім середовищем;
 - встановлення контактів, надання допомоги у вихованні та управлінні;
 - проведення консультацій, бесід.
2. Комунікативну:
 - регулювання міжособистісних відносин;
 - встановлення взаємодії між педагогічними працівниками і учнями та ін
3. Контрольну:
 - контроль над успішністю навчального процесу;
 - контроль за роботою педагогічного колективу [4, с. 42-47].

Керівник прагне досягти певних цілей і виконує відповідні завдання і функції. Робота керівника складна, але у зв’язку з впровадженням у наше життя комп’ютерних технологій, його діяльність помітно полегшується.

При проектуванні управління за допомогою комп’ютерних технологій може використовувати різні програмні продукти:

1. Мови програмування – з їх допомогою розроблено програмні продукти, але їх застосування для викладача важко.
2. При створенні електронного продукту можливе використання готових програмних продуктів (навчальні програми, плани, тощо).

3. Велику допомогу при підготовці та проведенні занять надає пакет Microsoft Office, який включає в себе крім відомого всім текстового процесора Word ще і СУБД Access, електронні таблиці Excel і презентації Power Point [2, с. 7-30].

Застосування комп'ютерних технологій в управлінській діяльності керівника має свої переваги:

- 1) індивідуалізація створення електронних продуктів;
- 2) інтенсифікація продуктів;
- 3) зростання обсягу виконання електронних продуктів;
- 4) розширення інформаційних потоків при використанні Internet;
- 5) інтегрування роботи з комп'ютером дозволяє керівнику перекласти частину своєї роботи на ПК, при цьому зробивши більший об'єм роботи;
- 6) освоєння сучасних інформаційних технологій [1, с. 9-19].

Автоматизація адміністративної діяльності освітнього закладу передбачає, в першу чергу, визначення всіх груп учасників навчального процесу та організацію основних „виробничих” процесів, що їх об'єднують.

Інформаційні потоки взаємодії навчального процесу за словами В.І. Авсеєва умовно можна розділити на три основних типи:

1. Планування, організація і управління освітнім процесом, як базовим „виробничим” процесом освітньої установи.

2. Адміністративне управління функціонуванням освітньої установи та забезпеченням освітнього процесу з дотриманням всіх необхідних зовнішніх і внутрішніх форм звітності.

3. Організація змісту освітнього процесу, тобто забезпечення вчителів і учнів освітніми ресурсами і необхідними навчальними матеріалами, а також підтримка роботи з результатами навчальної діяльності [3, с. 65-70].

Планування та управління освітнім процесом, що здійснюється заступником директора з навчальної роботи „завучем”, є основним виробничим процесом. Для ефективного управління загальноосвітнім навчальним закладом за допомогою комп'ютерних технологій нами запропоновано електронний журнал, який може використовувати директор навчального закладу для здійснення ефективного контролю за роботою колег та розвитком знань учнів у навчальному процесі.

Висновки. Комп'ютерні технології стають невід'ємною частиною життя в суспільстві, вони полегшують діяльність людей і сприяють своєчасній обробці, передачі, зберігання та подання інформації користувачеві. Дані технології впроваджуються в різні сфери діяльності людини і дуже широко використовуються в сучасній сфері освіти. Було визначено види електронних продуктів в діяльності керівника, було виявлено переваги використання електронних продуктів у діяльності керівника. Зміст статті відображає умови, що стосуються застосування інформаційно-комп'ютерних технологій у діяльності керівника. Проаналізувавши програмне забезпечення, з'явилася можливість у розробці такого продукту, який би задовольняв можливостям і потребам сучасного керівника, тобто був зрозумілим, доступним, економічно прийнятним.

Перспективи подальших досліджень. Подальша робота передбачає розробку комп'ютерних проєктів, які можна застосовувати в управлінській діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу для оптимізації процесу внутрішньошкільного управління.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бальцюк Н.Б., Буняев М.М., Матросов В.Л. Некоторые возможности использования электронно-вычислительной техники в учебном процессе: Учебное пособие. – М., 2005. – 320 с.
2. Гейн А.Г. Информатика: Учебник для 10-11 кл. общеобразовательных учреждений / А.Г.Гейн. – М.: Просвещение, 2003. – 255 с.
3. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, форм та методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. – К.: Логос, 2002. – 250с.
4. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень. – К.: Наукова думка, 2000. – 170 с.
5. Лебедева Т.Н. Информационные технологии в обучении: Учебные пособия для практикума / Т.Н.Лебедева. – Пермь, Гос. ун-т – Пермь, 2004. – 164 с.
6. Российская педагогическая энциклопедия / В.В.Давыдов, Э.Д.Днепров, В.П.Зинченко и др. – М.: Большая Российская энциклопедия, 1993. – 300 с.
7. Савченко О. Державні стандарти шкільної освіти і управління інноваційними процесами // Педагогічна газета. – 2001. – № 8. – С. 6-9.

АНОТАЦІЯ

Избаш С.С., Попова Т.В. Використання сучасних комп'ютерних технологій в управлінській діяльності керівника загальноосвітнього закладу. У статті розглянуто проблему використання комп'ютерних технологій в управлінській діяльності керівника загальноосвітнього закладу. Дано визначення „управління навчальним закладом”, „комп'ютерні технології”, розглянуто функції та роль комп'ютерних технологій в управлінській діяльності, проаналізувати процес використання технологій у роботі керівника в навчальному процесі.

Ключові слова: управління навчальним закладом, керівник, комп'ютерні технології, електронний продукт.

АННОТАЦИЯ

Избаш С.С., Попова Т.В. Использование современных компьютерных технологий в управленческой деятельности руководителя общеобразовательного учреждения. В статье рассматривается проблема использования компьютерных технологий в управленческой деятельности руководителя общеобразовательного учреждения. Дано определение «управления учебным заведением», «компьютерные технологии», рассмотрены функции и роль компьютерных технологий в управленческой деятельности, проанализирован процесс использования компьютерных технологий в работе руководителя общеобразовательного учебного заведения.

Ключевые слова: управление учебным заведением, руководитель, компьютерные технологии, электронный продукт, педагогический процесс.

SUMMARY

Izbash S.S., Popova T.V. Using modern computer technology in administrative activity of leaders general education institution. The article considers the problem of using computer technology in the comprehensive school. There are definitions of concepts „school management”, „computer technology” considered functions and role of computer technology in management, reviewed the process of using computer technology in the work of director general educational school.

Key word: *management school, executive, computer technology, electronic product, pedagogical processes.*

УДК 378: 37. 013: 37. 036

Гук О.Ф.

**ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Постановка проблеми. В умовах відродження духовної та матеріальної культури народу, підвищуються вимоги до освітньо-виховного процесу, який би міг забезпечити відповідний рівень професіоналізації особистості студентів і дорослих. Актуальними є питання щодо розробки і реалізації цілісної особистісно-зорієнтованої програми, яка б охоплювала всі сфери життєдіяльності особистості й уміла враховувати вимоги державної національної програми „Освіта” (Україна ХХІ століття) щодо забезпечення естетичного виховання.

Проблема естетичного виховання не є новою: вона існує впродовж віків, але це не зменшує потреби в її постійному вивченні та дослідженні все нових і більш сучасних питань і можливих шляхів її розв’язання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджування і розробки нових ідей естетичного виховання та їх упровадження у процес естетичного формування особистості в радянський період проводилися такими авторами, як В. Андрущенко, В. Бутенко, М. Верб, А. Щербо, О. Рудницька, Л. Коваль, Ю. Юцевич, Д. Кабалевський, Н. Киященко, Б. Ліхачов, Б. Неменський, Є. Громов, А. Луначарський, О. Лармін, Л. Печко, О. Раппопорт, В. Скатерщиков, Г. Шевченко та інші. Практика естетичного виховання В.Сухомлинського й А.Макаренка, сучасних шкіл та університетів, теоретичне узагальнення їх результатів створюють певну систему естетичного виховання, яка стала реальним утіленням переважної більшості прогресивних ідей щодо емоційно-почуттєвого розвитку вихованців.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в обґрунтуванні педагогічних умов формування естетичної культури студентів університетів з метою підготовки їх до успішної професійної діяльності, входження у гармонійні відносини з довкіллям, досягнення успіхів у життєдіяльності.

Відповідно до мети сформульовані завдання:

1. визначення суті та специфіки загальної естетичної культури студентів університетів;